

KLOKA LISTAN

2019

Expertrådet för geriatriska sjukdomar

Nyheter – Geriatriska sjukdomar

- Inga preparatförändringar
- Små ändringar i rubriker
- Omarbetade motiveringstexter

Geriatriska sjukdomar

Ångest – ny rubrik

Tillfällig symptomlindring vid ångestbesvär

➔ istället för "Kortvariga ångestbesvär"

- Skrivningen har ändrats för att inskräpa att det är en tillfällig, kort behandling **maximalt två veckor**
- Oxazepam kvarstår som det enda rimliga valet vid denna indikation för äldre
- Antihistaminer och neuroleptika är ej lämpliga

Geriatriska sjukdomar

Läkemedel där särskild uppmärksamhet krävs – ny rubrik

➔ istället för "Läkemedel som bör ges med försiktighet"

- **Bensodiazepiner**
- **Antipsykotiska läkemedel**
- **Diabetesläkemedel**
 - Metformin** – försiktighet vid sänkt/sjunkande njurfunktion, dehydrering osv
 - SU** – kan orsaka svåra hypoglykemier
 - SGLT-2-hämmare** – bristande erfarenhet för behandling av äldre
- **COX-hämmare**

“Olämpliga läkemedel” – bör undvikas om inte särskilda skäl föreligger

Långverkande bensodiazepiner

Diazepam, nitrazepam, flunitrazepam

Risk för kognitiva störningar, dagtrötthet, muskelsvaghet, balanssvårigheter, fall

Läkemedel med betydande antikolinerga effekter

Ex. Atarax, Lergigan, Theralen

Risk för kognitiva störningar, muntorrhet, obstipation, urinretention

Propiomazin (Propavan)

Risk för dagtrötthet, restless legs

Tramadol

Ökad risk för fall, illamående och förvirring

Kodein

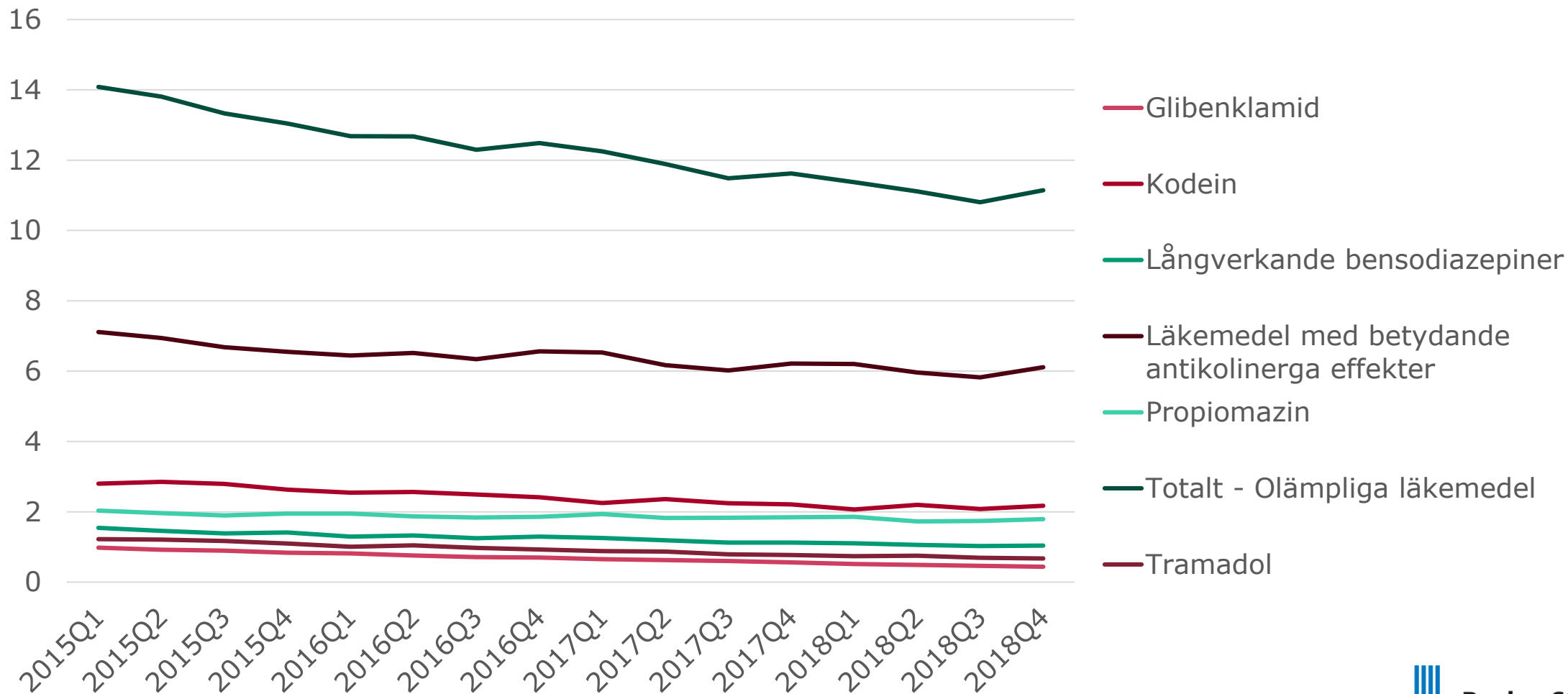
Stor interindividuell variation i metabolism till den aktiva metaboliten morfin.

Fast kombination av kodein och paracetamol ger risk för otillräcklig opioideffekt då den rekommenderade maxdosen av paracetamol till äldre är 3 g/dygn

"Olämpliga läkemedel till äldre" om inga särskilda skäl föreligger

Antal personer 75+ som har olämpliga läkemedel /
Totalt antal personer 75+ som har något läkemedel
(procent)

För varje läkemedelsordination – dokumentera
planerad behandlingstid och ge patienten en
aktuell läkemedelslista

Klok läkemedelsbehandling av de mest sjuka äldre

- Lathund (tryckt + på www.janusinfo.se)
- Bakgrund (endast på www.janusinfo.se)

Janusinfo – Läkemedelsgenomgångar

Skriv in sökord här

 Janusinfo
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Kommersiellt obunden läkemedelsinformation riktad till läkare och sjukvårdspersonal Meny

 Kloka listan	 Strama Stockholm	 Akut internmedicin	 Fortbildning	 Läkemedel och miljö	 Nationellt ordnat införande
---	--	--	---	---	---

Janusmed kunskapsstöd

 Interaktioner	 Riskprofil	 Njurfunktion	 Fosterpåverkan	 Amning	 Kön och genus
--	---	---	---	---	--

Senaste nytt

Skrolla ner

[Prenumerera på nyhetsbrev »](#)
[Fler nyheter »](#)

 Evidens: Hämma dubbelt eller trippelt vid kranskärslssjukdom?	 Kloka listan 2019 ger fler möjligheter vid stora folksjukdomar	 Nytt om miljöklassificeringen i databasen Miljö och läkemedel
--	--	---

Janusinfo – Läkemedelsgenomgångar

Brist på läkemedel

Produkt med dipyridamol upphör
2018-11-19

Brist på diazepam för injektion
2018-11-06

Resoriblett med nitroglycerin utgår
2018-10-26

[Gå till alla artiklar om läkemedelsbrist »](#)

Läkemedelskommitté

Stockholms läns läkemedelskommitté är ett rådgivande expertorgan i läkemedelsfrågor med huvuduppdrag att verka för en säker, rationell och kostnadseffektiv läkemedelsanvändning.
[Stockholms läns läkemedelskommitté »](#)

[LOK – nätverket för Sveriges läkemedelskommittéer »](#)

Praktisk information

Praktisk information kring förskrivning och hantering av läkemedel »

Gå direkt till:

- [Förskrivning »](#)
- [Upphandlade läkemedel »](#)
- [Kassation av läkemedel »](#)
- [Biverkningsrapportering »](#)
- [Beställ läkemedel »](#)

Läkemedelsstatistik

GUPS, gemensam uppföljningsportal, Stockholms läns landsting, inklusive läkemedelsstatistik för uppföljning av läkemedelsanvändningen i Stockholms län »

Läkemedelsgenomgångar

Läs mer om [kartläggning av en patients samtliga ordinerade och använda läkemedel](#) för en korrekt och aktuell läkemedelslista »

Hitta svaren

- [Medicinska databaser och tidskrifter i e-biblioteket »](#)
- [Ställ frågor till läkemedelsinformationscentralen »](#)
- [Länktips »](#)

Dela sidan

Tyck till om broschyren

Start/ Praktisk information/ Läkemedelsgenomgångar

Läkemedelsgenomgångar

Läkemedelsgenomgångar är en metod för kartläggning av en patients samtliga ordinerade och använda läkemedel i syfte att säkerställa en korrekt och aktuell läkemedelslista. Det är dessutom en metod för analys, omprövning och uppföljning av en patients hela läkemedelsanvändning i syfte att, upptäcka, åtgärda och förebygga läkemedelsrelaterade problem.

Det övergripande syftet med att genomföra läkemedelsgenomgångar är att öka kvaliteten och säkerheten i läkemedelsbehandlingen, särskilt hos sköra äldre som är en utsatt grupp.

Riktlinje för läkemedelsgenomgångar inom SLL är en regional anpassning av Socialstyrelsens föreskrifter HSLF-FS 2017:37 och ska användas inom all öppen och slutenvård, inklusive hemsjukvård och särskilda boenden.

Här hittar du [Riktlinje för läkemedelsgenomgångar SLL](#) samt en presentation av dessa i powerpointformat.

Hjälpmedel att använda vid läkemedelsgenomgångar

1. Checklista

Checklistan är avsedd att användas som ett verktyg vid arbetet med läkemedelsgenomgångar, enkla och fördjupade.

- [Checklista Läkemedelsgenomgång \(pdf\)](#)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd HSLF-FS 2017:37

Till Stockholms läns landstings webbutbildning om läkemedelsgenomgångar »
Gå till öppna kurser och sök upp kursen

Klok läkemedelsbehandling av de mest sjuka äldre

[Tyck till om broschyren »](#)

[Till bakgrundsmaterialet »](#)

Nociceptiv smärta – äldre

Paracetamol

paracetamol

Paracetamol ..., Alvedon, Pamol, Panodil, Paracut

Rekommenderad maxdos till äldre är 1 g x 3.

COX-hämmare (NSAID)

naproxen

Naproxen ..., Alpoxen, Pronaxen

Lämplig dos är 125–250 mg x 1–2.

ibuprofen

Ibuprofen ..., Brufen, Ibumax, Ibumetin, Ipren

Lämplig dos är 200 mg x 1–3.

Geriatriska sjukdomar – Sömnstörningar

I första hand

Zopiklon

Zopiklon..., Imovane

Uteslut läkemedelsbiverkningar samt somatiska och psykiska orsaker till sömnproblem.

Använd i första hand icke-farmakologisk behandling.

Vid läkemedelsbehandling bör kort behandlingstid eftersträvas.

Intermittent behandling minskar risken för toleransutveckling.

Hälsosamma levnadsvanor för att förebygga kognitiv svikt och demens

- Påverkbara riskfaktorer inklusive fetma, hypertoni, hyperlipidemi och diabetes, beräknas kunna orsaka en tredjedel av insjuknanden i Alzheimers sjukdom. Det finns visst stöd för att hälsosam kost (medelhavskost) kan minska risken för kognitiv svikt och demens om dieten startar i en frisk medelålder och om följsamheten är hög.
- Det finns tydlig evidens för att rökning och låg fysisk aktivitet i medelåldern är riskfaktorer för utfall som demens och skörhet. Rökning har associerats med en cirka 50–70 % ökad risk för demens, inklusive Alzheimers sjukdom.

Hälsosamma levnadsvanor vid manifest kognitiv svikt och demens

- Det är inte säkerställt att någon kosttyp på ett kliniskt betydelsefullt sätt kan påverka sjukdomsutvecklingen vid manifest kognitiv svikt eller demens hos äldre. Det huvudsakliga problemet vid demenssjukdom är dålig nutritionsstatus och fokus bör ligga på att stimulera till matintag av det slag som föredras av patienten. Kontrollera tandstatus då nedsatt tandstatus vid demens ökar risken för viktnedgång.
- Personer med demens bör uppmuntras till aerob och muskelstärkande fysisk aktivitet under överinseende av personal för att förbättra förmågan att utföra vardagsaktiviteter.

Mild till måttlig Alzheimers sjukdom

KOLINESTERASHÄMMARE

I första hand

donepezil

Donepezil..., Aricept

I andra hand

rivastigmin

Exelon ..., Orivast *plåster*

Svår Alzheimers sjukdom

I första hand

donepezil

Donepezil..., Aricept

I andra hand

memantin

Memantin..., Axura, Ebixa, Marbodin,
Mentixa, Nemdatine

KLOKA LISTAN

2019

Tack!